

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin häirintää ja pyydystämistä

Hakija

Ammattikorkeakoulu Novia / Patrik Byholm

Asia

Lupahakemus selkälokkien pyydystämiseen ja satelliittilähettimien asentamiseen tutkimustarkoituksessa Varsinais-Suomessa, Satakunnassa, Pohjanmaalla ja Etelä-Pohjanmaalla.

Hakemus

Hakija hakee lupaa luonnonsuojelulailla rauhoitettujen selkälokkien (*Larus fuscus*) valjastamiseen satelliittilähettimillä tieteellistä tutkimusta varten vuosina 2024–2026. Lokkien pyynti ja rengastus suoritetaan Luonnontieteellisen keskusmuseon rengastusluvan lupaehtoja noudattaen. Hakijalla on rengastuslupa. Satelliittilähetinmerkintä ei edellytä kirurgisia toimenpiteitä, eikä näin ollen erillistä eläinlupaa tarvita.

Lähettimien avulla lokkien liikkeistä saadaan tarkat GPS-paikannukset ennalta määrätyn ohjelmoinnin mukaisesti. Lähettimien paino on 20 g, mikä on n. 2,5 % linnun painosta. Lähettimen paino on selvästi pienempi kuin lintujen luontainen vuodensisäinen painonvaihtelu, joka voi olla yli 150 g. Lähetin kiinnitetään lintuihin vettä ja rasvaa hylkivillä, Teflon-naruista tehdyillä valjailla, jolloin se asettuu linnun alaselkään ”selkäreppuna” lähelle linnun luontaista tasopainopistettä. Tällöin lähetin ei haittaa eläimen luontaista käyttäytymistä, mukaan lukien lentämistä. Tämä on tavallinen kiinnitystapa kansainvälisesti ja se on todettu turvalliseksi muissa vastaavissa tutkimuksissa. Lähetimet saavat energiansa aurinkopaneelin kautta ja hyvällä onnella ne voivat säilyä toimintakunnossa jopa 5 vuotta.

Lupaa haetaan 1.6.2024-31.12.2026 väliselle ajalle maksimissaan 60 selkälokeille seuraavien ELY-keskusten alueelle: Varsinais-Suomen ELY-keskus, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Satakunnan ELY-keskus ja Pohjanmaan ELY-keskus. Näin laajaa tutkimusalue on tarpeen tutkimuksen kysymyksenasettelun takia.

Tuntuva taantumisen johdosta selkälokki on Suomen uusimmassa uhanalaisuusarvioinnissa todennettu erittäin uhanalaiseksi. Taantuma on jatkunut jo pitkään, ja lajin uhanalaisuuteen tiedetään vaikuttavan mm. ympäristömyrkykuorma ja saalistus. Kansainvälisissä tutkimuksissa selkälokin on lisäksi huomattu olevan erittäin altis törmäämään merituulivoimaloihin. Suomeen on tällä hetkellä suunnitteilla useita satoja merituulivoimaloita, etenkin Selkämeren alueelle länsirannikolla. Ottaen huomioon selkälokin merelliseen ympäristöön suuntautuva alueiden käyttö ja sen taipumus törmätä tuulivoimaloihin on syytä perehtyä tarkemmin siihen, miten tuulivoima-alueiden lähialueen lokit liikkuvat, jotta tämä tieto on mahdollista ottaa huomioon, kun projekteja aletaan rakentaa. Tällä hetkellä tällainen tietoa puuttuu Suomesta kokonaan. Satelliittilähetinseuranta on käytännössä ainoa menetelmä, jonka avulla lajia voidaan tutkia, kun tavoitteena on ymmärtää, miten tulevat tuulivoiman rakentamissuunnitelmat mahdollisesti vaikuttavat selkälokin (ja muiden lintulajien) elämään.

Määräykset, joita hakemus koskee

Selkälokki on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu. Lisäksi laji on erittäin uhanalainen.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitetun eläinlajin pyydystäminen on kielletty. Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänkierron kannalta tärkeillä alueilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan selkälökkien pyydystämiseen ja satelliittilähettimien asentamiseen alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa ajalla 1.6.2024-31.12.2026.
- 2 Tällä luvalla satelliittilähettimen saa asentaa enintään 60 selkälökille Varsinais-Suomessa, Satakunnassa, Etelä-Pohjanmaalla ja Pohjanmaalla.
- 3 Lintuja pyydystäessä ja lähetintä kiinnittäessä on toimittava rengastusluvassa mainituin ehdoin.
- 4 Tutkimus tulee toteuttaa niin, ettei sillä ole merkittävää vaikutusta selkälökkien tai tutkimusalueiden muiden lintulajien pesinnälle. Lisäksi toimenpiteet eivät saa vaarantaa lintujen terveyttä tai hyvinvointia. Mikäli toimenpiteiden havaitaan merkittävästi häiritsevän lintujen pesintää tai on vaarana, että lintu vahingoittuu, on toiminta lopetettava välittömästi.
- 5 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 6 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyessä lupa on esitettävä.
- 7 Mikäli toimenpiteitä tehdään perustetuilla luonnonsuojelualueilla, tulee hakijan tarvittaessa erikseen hakea lupaa poiketa näiden alueiden rauhoitusmääräyksistä. Yksityisten luonnonsuojelualueiden osalta lupaviranomainen on alueellinen ELY-keskus ja valtion suojelualueiden osalta Metsähallitus.
- 8 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
- 9 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 10 Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain seuraavan vuoden tammikuun loppuun (31.1.) mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/217/2024 varustettuna. Raportista tulee ilmetä 1) kiinnitettyjen lähetinten määrät, kiinnitysajankohdat sekä pyydystyspaikat, 2) tieto toimenpiteiden keskimääräisestä kestosta yksittäisellä linnulla, 3) arvio toimenpiteiden vaikutuksesta selkälökkien pesintään ja selviävyyteen sekä 4) tieto seurannan onnistumisesta.
- 11 Hakijan tulee pyydettyessä luovuttaa paikannusaineisto Varsinais-Suomen ELY-keskukselle suojelutarkoitusta varten. ELY-keskus voi harkintansa mukaan luovuttaa materiaalia kolmansille osapuolille em. tarkoituksessa

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää tutkimustarkoituksessa.

Voimakkaasti taantuneen selkälökin elinalueille ollaan suunnittelemassa merituulivoimaa, mutta selkälökkien liikkeistä suunnitelma-alueilla ei ole tarkkaa tietoa. Asentamalla selkälökeille satelliittilähettämiä, voidaan seurata lintujen liikkeitä tarkasti ja arvioida merituulivoiman mahdollisia vaikutuksia selkälökkeihin.

Tutkimuksella on vahva suojelullinen merkitys, eikä vastaavaa tietoa lintujen liikkeistä voi saada tutkimus- ja suojelukäyttöön muita menetelmiä käyttäen. Satelliittilähettimien käytöstä on positiivisia kokemuksia ja niiden ei ole havaittu vaikuttavan selkälökkien elämään. Lajin suotuisan suojelutason saavuttamisen ei voi katsoa vaarantuvan tutkimuksen johdosta. Sen sijaan tuloksilla voidaan vaikuttaa siihen, että merituulivoimaa suunnitellessa osataan ottaa selkälökki huomioon.

Lintudirektiivin 10 artiklan mukaan jäsenmaiden on edistettävä luonnonvaraisten lintujen tutkimusta sekä muuta työtä lajien suojelemiseksi.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (2009/147/EY, lintudirektiivi), artikkelit 1 ja 10

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Hallintolaki (434/2003) 55 §, 62 §

Valtioneuvoston asetus (1215/2023) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024

Päätöksen voimaantulo

Päätöksen mukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä luvan saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan ja mahdollisen muutoksenhaun jälkeen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi yleistiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää ja ratkaissut ylitarkastaja Salli Uljas.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

Päätös on annettu tiedoksi yleistiedoksiannolla.

Suoritemaksutta

Tämä asiakirja VARELY/217/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/217/2024 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Uljas Salli 27.02.2024 16:53

Esittelijä Maanpää Liisa 27.02.2024 15:48